

prima instanță: Judecătoria Florești (jud: S. Bucur)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: N. Chircu, O. Moraru, N. Chircu)

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Anghela Cebotari și Societatea cu Răspundere Limitată „Viomed-Cord”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Viomed-Cord”, Anghelei Cebotari, Serafimei Clima și lui Iacob Cecîrlan cu privire la încasarea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate și evacuarea din imobil,

împotriva deciziei din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 05 mai 2015, SA „Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Viomed-Cord”, Anghelei Cebotari, Serafimei Clima și lui Iacob Cecîrlan cu privire la încasarea datoriei din contul bunurilor ipotecate, prin deposedare și transmiterea acestora în posesie pentru comercializare și evacuare.

În motivarea acțiunii a indicat că banca a acordat SRL „Viomed-Cord” două credite.

În baza contractului de credit nr. 2566 din 08 noiembrie 2010, modificat prin Acordul adițional nr.1 din 10 ianuarie 2011, Acordul adițional nr. 2 din 30 noiembrie 2011, pârâta a beneficiat de suma de 675000 de lei, cu termenul de rambursare până la 07 noiembrie 2015, cu o dobândă flotantă de 17 % anual, iar în baza contractului de credit nr. 2567 din 08 noiembrie 2010, modificat prin Acordul adițional nr. 1 din 30 noiembrie 2011, pârâta a beneficiat de suma de 295 000 de lei, cu termen de rambursare până la 07 noiembrie 2015, cu o dobândă flotantă de 17 % anual.

Reclamanta a specificat că în scopul asigurării creditelor acordate a încheiat cu pârâta Anghela Cebotari un contract de ipotecă la 09 noiembrie 2010, obiectul acestui contract fiind terenul pentru construcții, nr. cadastral XXXXX.112, cu suprafața totală de 0,0958 ha; precum și toate construcțiile situate pe acest teren, inclusiv: casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX.112.01, cu suprafața totală de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.02, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.03, cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX.112.04, cu suprafața de 63,7

m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX.112.05, cu suprafața totală de 63.6 m.p., toate amplasate în or. Florești, str. XXXXX.

De altfel, reclamanta a specificat că contractul nominalizat a fost autentificat notarial și înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 110987 la 09 noiembrie 2010, iar valoarea de ipotecă a acestei garanții a constituit 1 261 000 de lei.

La fel, a relatat că în scopul asigurării creditelor acordate de către SA „Banca Comercială Română Chișinău”, a încheiat contracte de fidejusiune: cu Anghela Cebotari, înregistrat cu nr. 2566/1 la 08 noiembrie 2010; cu Serafima Clima, înregistrat cu nr. 2566/1 la 08 noiembrie 2010 și cu Iacob Cecîrlan, înregistrat cu nr. 2566/2 la 08 noiembrie 2010.

Conform contractelor de credit acordate, SRL „Viomed-Cord”, pentru neplata la scadență a sumelor datorate la credit, urma să achite dobândă majorată de 0,2 % pentru fiecare zi de întârziere, care va fi aplicată la rata de credit neachitată.

Deoarece pârâta nu și-a onorat obligațiile contractuale, la 16 martie 2015, s-a acumulat datoria în mărime de 452 705,84 lei.

Ca urmare a faptului neonorării obligațiunilor conform contractului de credit, reclamanta având calitatea de creditor ipotecar, a notificat pârâții despre inițierea procedurii de executare a dreptului de ipotecă, solicitându-le transmiterea bunului ipotecat conform contractului de ipotecă pentru a fi comercializat sau achitarea deplină de către pârâți a sumei creditului și plăților aferente contractelor de credit, cu dobândă și penalitate. Preavizul în cauză a fost înregistrat la OCT Florești la data de 22 mai 2014.

A solicitat încasarea, în mod solidar, de la SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan în beneficiul său a datoriei în sumă de 452 705, 84 lei și a dobânzii de întârziere, inclusiv din contul bunurilor ipotecate, prin deposedarea Anghelai Cebotari și transmiterea acestora în posesia SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializarea lor, a bunurilor imobile după cum urmează: teren pentru construcții nr. cadastral XXXXX.112, cu suprafața totală de 0,0958 ha; construcție casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX.112.01, cu suprafața totală de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.02, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.03, cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX.112.04, cu suprafața de 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX.112.05, cu suprafața de 63,6 m.p., precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat și bunurile noi, ce rezultă din transformarea bunului ipotecat, amplasate în or. Florești, str. XXXXX, cu evacuarea tuturor persoanelor fizice și juridice din aceste imobile. Totodată a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților a cheltuielilor de judecată în mărime de 13 581,17 de lei.

Prin hotărârea din 07 august 2015 a Judecătoriei Florești s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău”; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” datoria în sumă de 452 705,84 lei, inclusiv din contul bunurilor ipotecate, prin deposedarea Anghelai Cebotari și transmiterea acestora în posesia SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializarea lor, a bunului imobil după cum urmează: teren pentru construcții nr. cadastral XXXXX.112, cu suprafața de 0,0958 ha; construcții: casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX.112.01, cu suprafața de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.02, cu

suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.03, cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX.112.04, cu suprafața de 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX.112.05, cu suprafața de 63,6 m.p., precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesione cu bunul imobil ipotecat și bunurile noi formate ce rezultă din transformarea bunului ipotecat, amplasate în or. Florești, str. XXXXX, cu evacuarea tuturor persoanelor fizice și juridice din acest imobil. S-a încasat, în mod solidar, de la SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 13 581,17 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 04 septembrie 2015, Anghela Cebotari și SRL „Viomed-Cord” au depus cerere de apel, prin care au solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare, în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 117-118, Vol. I).

Prin decizia din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de SRL „Viomed-Cord” și Anghela Cebotari și a fost menținută hotărârea din 07 august 2015 a Judecătoriei Florești.

Prin decizia din 09 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan, a fost casată decizia din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Bălți cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Se reține că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, și anume la 08 iunie 2017, SA „Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere prin care a solicitat suplimentar încasarea în mod solidar din contul SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan a sumei de 119 457,74 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 07 august 2015 – 06 iunie 2017, invocând că pe toată durata procesului de judecată au fost acumulate dobânzi aferente contractelor de credit nr. 2566 și nr. 2567 din 08 noiembrie 2010, care nu au fost reflectate în cererea de chemare în judecată, precum și suma de 3 583,73 de lei, ca taxă de stat.

La 13 iulie 2017, Curtea de Apel Bălți a respins apelul declarat de SRL „Viomed-Cord” și Anghela Cebotari și a menținut hotărârea din 07 august 2015 a Judecătoriei Florești. De asemenea, a încasat în mod solidar din contul SRL „Viomed-Cord”, Angheliei Cebotari, Serafimei Clima și lui Iacob Cecîrlan în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” suma de 119 457,74 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 3583,73 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin decizia din 20 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan și s-a casat decizia 13 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

La 14 octombrie 2019, prin decizia Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel declarată de SRL „Viomed-Cord” și Anghela Cebotari și s-a menținut hotărârea din 07 august 2015 a Judecătoriei Florești, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de SA „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva SRL „Viomed-Cord”, Angheliei Cebotari, Serafimei Clima și lui Iacob Cecîrlan cu privire la încasarea datoriei prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate și evacuarea din imobil; s-a încasat, în mod solidar, de la SRL „Viomed-Cord”,

Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” dobânda de întârziere în mărime de 119 457,74 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3 583,73 de lei.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că odată ce în termenii stabiliți, obligațiunile contractuale de rambursare a creditului nu au fost respectate de către pârâți, intimatul-creditorul ipotecar SA „Banca Comercială Română Chișinău” a înregistrat la 22 mai 2014 la OCT Florești, preavizul privind executarea dreptului de ipotecă.

Colegiul a menționat că după cum rezultă din materialele cauzei, preavizul privind executarea dreptului de ipotecă a fost expediat atât în adresa debitorului SRL „Viomed-Cord” cât și adresa debitorului ipotecar Anghela Cebotari.

Astfel, în cazul în care debitorul SRL „Viomed-Cord” SRL nu și-a onorat obligațiile asumate prin contractul de credit și nu a rambursat creditul conform graficului stabilit, Colegiul a considerat corectă concluzia instanței de fond, prin care a ajuns la concluzia de a încasa în mod solidar de la SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan datoria creată la credit, inclusiv din contul bunurilor ipotecate, prin deposedare și transmitere pentru comercializare.

Instanța a menționat că cu referire la argumentele apelanților precum că mărimea sumelor solicitate de către bancă sunt exagerate, fiind necesar de stabilit care este quantumul real al datoriei, apelanții au prezentat ca probă a efectuării unor calcule eronate de către SA „Banca Comercială Română Chișinău” asupra ambelor credite bancare și majorarea neîntemeiată a sumei datoriei, Raportul de constatare contabilă nr. 3 din 21 martie 2016 cu supliment, efectuat de către SRL „Consalting-Premium”, din concluzia căruia rezultă că SA „Banca Comercială Română Chișinău” deține o tendință de majorare nejustificată a datoriei formate în urma acordării creditelor, provocând debitorului SRL „Viomed-Cord” un venit ratat în mărime de 1 103 922,3 de lei și pierderi suplimentare a diferenței de preț la medicamente în sumă de 307 984,00 de lei, fiind un prejudiciu cauzat, pe care SC „Viomed-Cord” îl poate solicita.

Or, Colegiul nu a reținut ca probă acest raport, efectuat de către SRL „Consalting-Premium”, deoarece raportul în cauză nu reprezintă un raport de expertiză judiciară efectuat de către experții instituțiilor specializate de stat.

La caz, instanța de apel a menționat că expertiza judiciară poate fi efectuată și de către experții particulari incluși în Registrul de stat al experților judiciari atestați, însă, în speța dată nu au fost prezentate probe care ar confirma faptul că SRL „Consalting-Premium” este un auditor care deținea la momentul efectuării raportului, licența pentru efectuarea expertizei judiciare în domeniu.

Cu referire la argumentele apelanților precum că în procura care atestă împuternicirile lui Andrei Florea de a semna și depune acțiunea în judecată nu este indicată data întocmirii acesteia și respectiv aceasta este nulă, și în așa mod Andrei Florea nu dispunea de împuterniciri de a reprezenta SA „Banca Comercială Română Chișinău” în instanțele de judecată, Colegiul a învederat că la materialele cauzei a fost anexată procura nr. 4430 din 31 decembrie 2014, conform căreia Andrei Florea a fost împuternicit de a reprezenta interesele Băncii în toate instanțele de judecată, inclusiv să semneze și să depună cererea de chemare în judecată.

Mai mult, a specificat că chiar dacă numărul și data emiterii procurii este indicată cu ștampila de ieșire, nu servește temei de a constata faptul nulității procurii, or, procura nominalizată este valabilă din data de 01 ianuarie 2015 și până la data de 31 decembrie 2015, inclusiv, adică ziua următoare din momentul întocmirii.

Ce ține de argumentul apelanților precum că nu a fost asigurată procedura de citare legală a părților la examinarea cauzei în fond, ca consecință neavând posibilitate de a-și pregăti poziția, de a prezenta referința la acțiune și probe în susținerea poziției lor, a da explicații, a înainta obiecții, Colegiul a relatat că după cum rezultă din materialele cauzei, părții au fost înștiințați în mod legal despre data și ora examinării cauzei și respectiv urmau să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, or, în cazul în care părții erau în imposibilitate de a se prezenta personal în ședința de judecată, ultimii puteau să-și apere interesele prin intermediul unui apărător.

Totodată, Colegiul a menționat că în cazul în care apelanții susțin că au fost în imposibilitate de a-și apăra interesele în ședința instanței de fond, aceștia au fost în drept să-și apere poziția și să prezinte probe, înscrisuri și acte justificative în instanța de apel în susținerea poziției, drept de care apelanții nu s-au folosit, or, apelul este o reeditare a judecării fondului cauzei civile, instanța de apel având un rol principal în desfășurarea unui control judiciar atât sub aspectul temeiniciei cât și sub aspectul legalității hotărârii judecătorești.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a considerat că apelanții nu au prezentat în cadrul examinării cauzei în instanța de apel probe concludente, pertinente întru susținerea pretențiilor invocate și respectiv a concluzionat de a Respinge apel declarat de SRL „Viomed-Cord” SRL și Anghela Cebotari.

Totodată, Colegiul a învederat că deoarece pretențiile intimitei privind încasarea dobânzii de întârziere decurg din condițiile contractelor de credit și normele legale ce privește creditul bancar și executarea obligațiilor, va încasa în mod solidar din contul SRL „Viomed-Cord” SRL și Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan dobânda de întârziere în mărime de 119 457,74 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3583,73 de lei.

Prin urmare, analizând întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către apelanți, Colegiul a considerat soluția primei instanțe cu privire la admiterea acțiunii ca întemeiată, iar argumentele apelului declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

La 10 ianuarie 2020, SRL „Viomed-Cord” SRL și Anghela Cebotari au declarat recurs, completat prin cererile din 14 ianuarie 2020 și 10 martie 2020, împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei instanței de apel pentru rejudecare.

În motivarea recursului au invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat și au încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului au mai menționat că instanța de apel a admis și încălcări a normelor de procedură, prin ne citarea apelanților la ora corectă, fapt care a dus la încălcarea drepturilor lor procedurale.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 19 septembrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 14 noiembrie 2019 (f.d. 193, Vol. III), care nu au fost recepționate de recurenții (f.d.196-197, 200-201, Vol. III).

Astfel, recursul declarat la 10 ianuarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 03 februarie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-401/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 28, Vol. IV).

Conform avizului de recepție, copia recursului a fost recepționată la 05 februarie 2020 de SA „Banca Comercială Română Chișinău” (f.d. 40, Vol. IV), care la 27 februarie 2020 a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de SRL „Viomed-Cord” SRL și Anghela Cebotari, ca inadmisibil.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de SRL „Viomed-Cord” SRL și Anghela Cebotari a fost considerat admisibil și au fost fixate spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile s-au examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenții nu au prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că SA „Banca Comercială Română Chișinău” înaintând acțiune împotriva SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan a solicitat încasarea, în mod solidar, a datoriei în sumă de 452 705, 84 lei și a dobânzii de întârziere, inclusiv din contul bunurilor ipotecate, prin deposedarea Angheliei Cebotari și transmiterea acestora în posesia SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializarea lor, a bunurilor imobile după cum urmează: teren pentru construcții nr. cadastral XXXXX.112, cu suprafața totală de 0,0958 ha; construcție casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX.112.01, cu suprafața totală de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.02, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.03, cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX.112.04, cu suprafața de 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX.112.05, cu suprafața de 63,6 m.p., precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat și bunurile noi, ce rezultă din transformarea bunului ipotecat, amplasate în or. Florești, str. XXXXX, cu evacuarea tuturor persoanelor fizice și juridice din aceste imobile. Totodată a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților a cheltuielilor de judecată în mărime de 13 581,17 de lei.

Fiind investită cu examinarea acțiunii, prima instanță prin hotărârea din 07 august 2015 a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău”; a încasat în mod solidar de la SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” datoria în sumă de 452 705,84 lei, inclusiv din contul bunurilor ipotecate, prin deposedarea Angheliei Cebotari și transmiterea acestora în posesia SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializarea lor, a bunului imobil după cum urmează: teren pentru construcții nr. cadastral XXXXX.112, cu suprafața de 0,0958 ha; construcții: casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX.112.01, cu suprafața de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.02, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX.112.03, cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX.112.04, cu suprafața de 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX.112.05, cu suprafața de 63,6 m.p., precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat și bunurile noi formate ce rezultă din transformarea bunului ipotecat, amplasate în or. Florești, str. XXXXX, cu evacuarea tuturor persoanelor fizice și juridice din acest imobil. A încasat, în mod solidar, de la SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 13 581,17 de lei.

Curtea de Apel Bălți examinând apelul a concluzionat de a respinge cererea de apel declarată de SRL „Viomed-Cord” și Anghela Cebotari și a menținut hotărârea din 07 august 2015 a Judecătoriei Florești, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de SA „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva SRL

„Viomed-Cord”, Angheliei Cebotari, Serafimei Clima și lui Iacob Cecîrlan cu privire la încasarea datoriei prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate și evacuarea din imobil; a încasa, în mod solidar, de la SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” dobânda de întârziere în mărime de 119 457,74 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3 583,73 de lei.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SRL „Viomed-Cord” și Anghela Cebotari întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În debut, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că netrimiterea cauzei spre rejudecare a doua oară, a fost concepută de legiutor ca o dispoziție edictată în favoarea părților, urmărindu-se soluționarea într-un termen rezonabil a cauzelor, însă, în speță, aplicarea acestei dispoziții este în defavoarea recurenților, aplicarea ei producând daune mult mai mari decât trimiterea spre rejudecare.

De altfel, recurenții au solicitat expres în cuprinsul cererii de recurs trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, or, nu este admisibil ca cererile părților să fie judecate pentru prima dată în calea de atac, cu pierderea unui grad de jurisdicție, însă aceasta numai în condițiile în care instanța de apel a respectat dispozițiile instanței de control judiciar și a pronunțat o soluție rezonabilă, motivată, cu respectarea drepturilor procesuale fundamentale și a organizării judiciare.

O altă soluție decât aceea a trimiterii spre rejudecare ar echivala cu o validare și protejare a unor încălcări grave ale legii săvârșite în instanța de apel și implicit, la o atingere severă adusă drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor.

În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (3) lit. b) al Codului de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată. Alin. (5) al aceleiași legi, statuează că temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Din materialele cauzei civile reiese cu certitudine că, în instanța de apel, cauza a fost examinată în lipsa intimaților SRL „Viomed-Cord”, Anghela Cebotari, Serafima Clima și Iacob Cecîrlan, care nu s-a prezentat în ședințele de judecată din motive ce nu le pot fi imputate și, anume pentru că nu au fost legal citați despre data, ora și locul ședințelor de judecată.

Așadar, la dosar se regăsesc citațiile expediate în adresa recurenților, care însă nu au fost recepționate, fiind restituite cu mențiunea „nereclamat”, cu înștiințarea despre faptul că ședința de judecată va avea loc la data de 07 octombrie 2019, ora 10:00 (f.d. 157, Vol. III) și la data de 14 octombrie 2019, ora 16:30 (f.d. 174, Vol. III).

În pofida acestui fapt, reieșind din mențiunile din procesul-verbal al ședinței din 14 octombrie 2019, instanța de apel a deschis ședința de judecată la ora 14:33 (f.d. 177-178, Vol. III), deci ora deschiderii ședinței de judecată a fost anterioară celei indicate în citație (16:30) și a concluzionat despre posibilitatea examinării cauzei în lipsa părților, inclusiv în lipsa SRL „Viomed-Cord” și Angheliei Cebotari, care în viziunea instanței au fost citați legal.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul lărgit reiterează art. 376 alin. (1) al Codului de procedură civilă, care indică expres că, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Prin prisma art. 105 alin. (5) al Codului de procedură civilă, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

La acest capitol, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 6 CEDO, care stipulează că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei „în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor ale părților litigante. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza într-o situație egală în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Aceste principii includ și dreptul părții de a fi reprezentată în proces de către o persoană calificată în domeniul dreptului, cu atât mai mult că legislația procesuală națională declară acest drept.

În cauza *Russu vs. Moldova*, hotărârea din 13 noiembrie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat deja că „în practică, instanțele naționale nu acceptă în calitate de probă suficientă expedierea unei scrisori de către instanță, dar solicită dovada înmânării”

În cauza *Bucuria vs. Moldova*, hotărârea din 05 ianuarie 2010, Curtea de la Strasbourg a reiterat că examinarea cauzei în lipsa reclamantului, în privința căruia nu era dovada de înmânare a citației, companiei reclamante nu i s-a oferit posibilitatea de a-și susține complet cauza în fața Curții Supreme de Justiție.

Într-o altă cauză, Curtea a constatat încălcarea articolului 6 § 1 în rezultatul omisiunii Curții Supreme de Justiție de a cita reclamantii la ședința de judecată. Curtea a notat că este o chestiune de echitate a procedurilor, o astfel de reexaminare nu ar fi trebuit să fie făcută fără a i se acorda companiei reclamante șansa de a-și prezenta poziția, mai ales având în vedere că celelalte părți la proces au fost prezente la ședință și au avut posibilitatea de a-și expune opiniile (cauza *Kenzie Global Limited Ltd. vs. Moldova*).

În această ordine de idei, Colegiul judiciar consideră că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, încălcând flagrant disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea, primordială, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) al Codului de procedură civilă, ceea ce în conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) și art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă, constituie un temei de casare a deciziei instanței de apel.

Așadar, instanța de apel a încălcat dreptul recurenților la un proces echitabil și principiul egalității armelor statuat la art. 6 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Or, pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate, observațiile formulate a acesteia și de a face comentarii în legătură cu ele.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

Prin urmare, reținând cele relatate, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse în speță și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate în recursul formulat.

Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz și relevanța lor va putea fi supusă unei aprecieri juridice la o nouă rejudecare a cauzei (a se vedea, printre alte autorități, cauzele Kamil Uzun vs. Turcia, hotărâre din 10 mai 2007, § 64; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs, România (Marea Cameră), hotărârea din 17 iulie 2014, § 156).

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat, de a casa decizia din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Anghela Cebotari și Societatea cu Răspundere Limitată „Viomed-Cord”.

Se casează integral decizia din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Viomed-Cord”, Anghelei Cebotari, Serafimei Clima și lui Iacob Cecîrlan cu privire la încasarea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate și evacuarea din imobil, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Galina Stratulat